

JENNI KIRVES

AINO SIBELIUS

*Ihmeellinen
olento*

★
*Johnny
Kniga*

JENNI KIRVES

AINO SIBELIUS

Ihmeellinen olento

★
*Johnny
Kniga*

*Omistettu tyttärelleni Rauhalle,
jotta hän oppisi ymmärtämään juuriaan
ja sitä kuinka suuri on äidin rakkaus.*

Kirjaa ei olisi syntynyt ilman Suomen tietokirjailijoiden ja WSOY:n kirjallisuussäätiön rahallista tukea. Tekijä kiittää.

Kiitokset myös Oula Silvennoiselle henkisestä tuesta ja kaikesta kauniista, Sari Näreelle kaikenkattavasta ystävydestä, kustantaja Jaakko Pietiläiselle pitkämielisyydestä sekä Tarja Lipposelle oivallisesta kustannustoimittajan työstä ja ystävällisyydestä.

Edellisen aukeaman kuva: Aino Sibelius 1894.
Kuva Daniel Nyblin / Museovirasto

Copyright © Jenni Kirves

Johnny Kniga Kustannus,
imprint of Werner Söderström Corporation
PL 314 (Korkeavuorenkatu 37), 00101 Helsinki
www.kirja.fi
www.johnnykniga.fi

ISBN 978-951-0-32725-8
Painettu EU:ssa.

Sisällys

Johdanto 9

I Rakkauden ensihuuma:

”Ole aina sellainen kuin olet”

15

II Suhteen koetinkivet:

”Pyydän Sinulta anteeksi”

73

III Arki neron rinnalla:

”Jalo Aino parka”

119

IV Viettejä ja polttavaa lempeä:

”Me - me eikö niin”

171

V Arkielämän idealismia:

”Aino, tuo rakastettu olento”

197

VI Ruusuinen elo:

”Suuri elämäntehtävä”

239

Viitteet 277 | Lähteet 286

Johdanto

Aino Sibelius (omaa sukua Järnefelt, 1871–1969) on merkittävä hahmo itsenäisen Suomen historiassa. Suuren säveltäjän Jean Sibeliuksen (1865–1957) vaimona häntä on usein kuvattu miltei pyhimysmäiseksi muusahahmoksi, joka uhrasi itsensä ja elämänsä miehensä taiteelle.

Kuitenkin Aino Sibelius oli verta ja lihaa, ihminen, joka ei itse asiassa lainkaan pitänyt siitä, että häntä kutsuttiin muusaksi, saaticka siitä, että hänen katsottiin olevan jonkinlainen uhri miehensä taiteen alttarilla. Aino koki pikemminkin olevansa etuoikeutettu, koska hänelle oli suotu mahdollisuus olla mukana miehensä luomistyössä.

Aino Sibeliuksen hahmo oli inhimillisellä tavalla ristiriitainen. Hän oli hauras ja herkkä, mutta myös sitkeä ja voimakas ihminen, joka ihmeellisesti jaksoi kannatella perheensä läpi taloudellisten ja henkisten vaikeuksien. Silti jopa häneltä loppuivat aika ajoin sekä usko että toivo – mutta rakkaus ei milloinkaan. Aino Sibelius koki

avioliittonsa miehensä ja tämän musiikin kanssa suureksi elämäntehtäväkseen. Hän toteutti aikansa naisille tyyppilliseen tapaan itseään ja omaa luovuuttaan kodin arjen ja suuren rakkautensa kautta.

Tämä kirja on pikemminkin elämän- kuin paperinmakuinen tutkimus Aino Sibeliuksesta. Päämääränä on kuvata hänen elämänsä miehensä rinnalla, niin hyvinä kuin huonoina aikoina. Aino ei suinkaan ollut miehensä alistama nainen vaan hän valitsi jo varhain vapaasta tahdostaan oman tiensä – tukea miehensä työtä kaikin mahdollisin tavoin.

”Sillä minusta on ihan kuin me kaksi emme olisi yksinämme liitossa. Siihen kuuluu yhtä suurella oikeudella musiikki”, Aino kirjoitti kaukonäköisesti nuorena morsiamena mielitietylleen, jota perhepiirissä kutsuttiin Janneksi.

Aina ei rakastaminen ollut helppoa. Suhdetta koettelivat monet vaikeat ongelmat: Jean Sibeliuksen syrjähyppy kihlauksen aikana ja siveettömän elämän aiheuttama sukupuolitauti, jatkuva rahanpuute, Jannen alkoholismi ja hermoheikkous, lapsen kuolema, Ainon voimakkaat masennusjaksot sekä alituiset pitkät ajat erossa, kun Janne kävi sävellysmatkoilla.

Heikompi liitto olisi voinut kaatua jo yhteen parisunnan ongelmista, mutta avioliitto kesti pitkälti Ainin henkisten voimavarojen kannattelemana. Hän oli päättänyt pyhittää elämänsä miehelleen ja tämän taiteelle, joten hän pysyi päätöksessään loppuun saakka,

vaikka hänelläkin oli heikot hetkensä, jotka saivat hänet epäilemään avioliiton kestävyyttä. Myös Janne vajosi aika ajoin depression, joka sai hänet ajattelemaan avioeroa; hän kuvasi tuntojaan päiväkirjassaan. Tästä huolimatta on epätodennäköistä, että kumpikaan heistä harkitsi eroa tosissaan.

Tämä kirja on myös kuvaus äärimmäisen kauniista ja kiihkeästä rakkaudesta, josta ei puuttunut intohimoa. Jannelle Aino oli ”minun sieluni sellaisena kuin sen pitäisi olla”. Aino toimi ikään kuin miehensä peilinä – Janne näki itsensä Ainon silmien kautta ja sai niiden hyväksyvistä katseista voimaa työhönsä: ”Usein katselen Sinun kuvaasi hyvin pitkään. Se ikään kuin terästää minut kaikkia ironisia katseita ja huomautuksia vastaan. On kuin haluaisin valloittaa sinut luomalla jotakin suurta ja hyvää”, Janne kirjoitti. Janne koki liittonsa Ainon kanssa pyhäksi: ”Meidän suhteessamme on kyllä jotakin mikä on enemmän kuin vain inhimillistä.”

Suhde kesti, koska molemmilla oli luja tahto olla yhdessä ja pysyä aina totuudessa toisilleen. Ihanne oli, että suhteessa vallitsisi täydellinen avoimuus, vaikka se saattaisikin satuttaa. Rakkaus oli kiihkeää sekä psyykkisesti että fyysisesti. Molemmipuolinen kunnioittaminen ja toinen toisensa palveleminen rakkaudessa olivat suhteen kulmakivet. Pariskunta piti ahkerasti yllä rakkauden tunnetta kirjoittamalla toisilleen kirjeitä, joissa he avasivat sydämensä. Heillä oli yhteinen päämäärä: Jannen musiikki. Se vaati molemmilta valtavia ponnisteluja, mutta he

olivat sitoutuneita tehtävään alusta saakka ja kannustivat vuoroin toisiaan, kun usko oli loppua. Vaikka usein on väitetty muuta, pariskunnan välillä vallitsi tasa-arvo ja suhdetta leimasi aito tarve ymmärtää toista syvällisesti.

Aino oli omalaatuinen ja omaperäinen persoona, jolla oli vahva ja vankkumaton maailmankatsomuksensa. Siitä hän piti kiinni ja sen ylimpänä ohjenuorana oli ehdoton rakkaus totuuteen. Ainin maailmassa "todellisuus" oli aina parempi vaihtoehto kuin valheessa eläminen, vaikka totuus olisikin ollut kivulias. Vaimoonsa verrattuna Janne koki itsensä pikemminkin heikoksi kuin vahvaksi. "Minä olen kuin lasiprisma. Kaikki riippuu siitä missä valaistuksessa minut näkee. Sinä olet timantti. Sinä loistat pimeässäkin", hän kirjoitti nuorikolleen.

Ainin osoittama hyväksyntä ja rakkaus olivat Jannelle edellytyksenä sille, että hän kykeni tekemään taidettaan. Hän tarvitsi Ainin rakkautta itsetuntonsa ylläpitämiseen. "Minulla on oltava Sinut, jotta minun olentoni [olemus, sisin] tulee kokonaiseksi, ilman Sinua en ole mitään", Janne kirjoitti Ainolle. "Sinä olet sellainen rohkea kelpo ihminen, jonka rakkaus on aina suurta ja jaloa. Siksi Sinä olet yhtä paljon taiteilija kuin minä – ellet enemmänkin."

Aineistona tässä kirjassa toimivat pääasiallisesti Jannen ja Ainin lukuisat kirjeet toisilleen. Pariskunta joutui Jannen työn takia olemaan paljon erossa, ja sillä oli myös hyvät puolensa. Ehkä läheisyyden ylläpitäminen hengen voimalla, kirjeissä, sitoi pariskunnan yhä tiukemmin yhteen.

Heillä ei ollut muuta mahdollisuutta kuin avata itsensä toisilleen kirjoittamalla. Varmasti erossa oleminen piti yllä sitä ihmeellistä kipinää, joka kiihkeässä ja eroottisluonteisessa rakkaussuhteessa säkenöi vielä pitkään avoitumisen jälkeen ja tuntuu vain vuosi vuodelta vahvistuvan katoamatta arjen harmauteen.

Tämä kirja on suuressa kiitollisuudenvelassa lukuisille Sibeliuksen elämäkertureille, jotka ovat teoksissaan vähintäänkin sivunneet myös Ainin elämää. Suurimmat kiitokset kuuluvat professori Erik Tawaststjernalle hänen massiivisesta työstään Sibeliuksen elämäkerran parissa. Eriyiskiitokset toimittaja Vesa Sirénille hänen raikkaasta Sibeliuksen kuvauksestaan kirjassa *Aina poltti sikaria*. Kiitokset myös tietokirjailija Suvi Sirkku Talakselle, joka on tehnyt suurtyön toimittaessaan ansiokkaasti Sibeliuksen pariskunnan kirjeet kirjoiksi.

Merkitsemistavoista muutama sana: kirjeitten hakasulkeet ovat myöhemmin lisättyjä selityksiä, ne on tehnyt joko siteeratun teoksen toimittaja (hakasulkeiden yhteydessä merkintä toim. huom.) tai tämän kirjan kirjoittaja, jolloin tekstiin on merkitty pelkät hakasulkeet.

I

Rakkauden ensihuuma: ”Ole aina sellainen kuin olet”

*Kyllä on ihanaa, että sinulla on sydän kuin timantti
myös pää kuin briljanti.*

JANNE AINOLLE

”En minä ollenkaan vaadi semmoista rajatonta rakkautta, minä olen niin tyytyväinen, siihen minkä sinä minulle annat, minä olen niin sanomattoman onnellinen”,¹ kirjoitti nuori morsian Aino kihlatulleen Jean Sibeliukselle eli Jannelle. Jo alusta asti Aino ymmärsi, että hänen aviomiehensä tulisi omistautumaan musiikilleen intohimoisesti ja vaimon tehtävä oli järjestää miehelleen mahdollisimman otolliset olosuhteet säveltää. Hän oli päättänyt olla vaatimatta miestä kokonaan itselleen, vaan halusi antaa tilaa tämän luomistyölle.

Kuinka sitten oikein alkoi Ainon ja Jannen suuri rakkaustarina? Aino on kertonut, että hänen veljensä Armas puhui paljon opiskelijatoveristaan, hyvin lahjakkaasta säveltäjäopiskelijasta, joka oli omalaatuinen, erilainen kuin

muut, hermoherkkä ja erikoinen. Hänen lahjakkuutensa tuntui ikään kuin säkenöivän hänestä.

”Kun sitten tutustuin tuohon nuoreen säveltäjään oli minulla tavaton respekti, etten sanoisi pieni pelko häntä kohtaan”, Aino on kuvannut. Kun nuoret tapasivat ensi kertaa, Aino tanssi Armaan ja uuden vieraan musiikin tahtiin, kunnes Jannen ”kiinteä, kiihkeä katse” vangitsi hänet. Ainon veljet eivät pitäneet siitä ja Sibelius onkin kertonut, että Arvidilla oli tapana sanoa hänelle: ”Elä katsele noin minun sisareeni.”²

Suhde ei kuitenkaan virinnyt heti, vaan Helsingin musiikkiopistossa opiskeleva Sibelius alkoi yllättäen seurustella viimeisenä opiskeluvuotenaan, vuonna 1889, Pietarin konservatoriossa pianonsoittoa opiskelleen 20-vuotiaan Betsy Lerchen kanssa. Ainon oli tyytyminen soittamaan toista viulua. Sibelius kuitenkin jatkoi vierailujaan Järnefelteillä. Ainolle hän selitti myöhemmin: ”Minä olin Sinun vankisi jo silloin, mutta minä hangoittelin vastaan.”³

Kun Sibelius sai keväällä 1889 matka-apurahan Berliiniin, samassa laivassa matkasivat Pariisiin Ainon veli Erik eli Eero Järnefelt ja kirjailija Juhani Aho. Aino oli saattamassa heitä, mutta Janne ei hyvästellyt häntä. Aino palasi kotiin itkuisena. Kun Sibelius saapui kotimaahan vuotta myöhemmin, keväällä 1890, nuoret tapasivat, mutta välit olivat vielä epäselvät. Kesällä 1890 Armas kirjoitti morsiamelleen Maikki Pakariselle kodin tunnelmista, joita varjostivat Ellin ero sanomalehtimiehestä ja poliitikosta Eero Erkosta ja Ainon sydänsurut, jotka aiheutti hänen

ihastuksensa kohde, Sibelius. Aino ei vielä tässä vaiheessa saanut tunteilleen vastakaikua. Armaalle kodin tunnelma oli aivan liian raskas: "...en minä enää kestä olla kotona. Siellä on kaikki niin sekavaa. Elli, joka on heittänyt Erkon, on aivan suruissaan ja istuu, ajattelee eikä tee mitään, miettii, ei puhu. Aino itkee tuon tuostakin, taas on välistä iloinen, välistä kramppimaisia itkuja."⁴

MILLAINEN OLI AINO-NEITO?

Elisabeth (omaa sukua Clodt von Jürgensburg) ja Alexander Järnefeltin jo kuusilapsiseen perheeseen syntyi 10. elokuuta 1871 kolmas tytär, jonka kastenimi oli Aina. Jostain syystä häntä alettiin kutsua Ainoksi. Ainin lapsuus ja nuoruus muokkasivat hänen luonnettaan tavalla, joka heijastui myöhemmin hänen avioliitossaan. Lapsuudenkodista ei puuttunut dramatiikkaa. Jo aivan nuorena Aino menetti kaksi pikkusartaan, Hiljan ja Sigridin eli Siirin, jotka kuolivat sairauksiin varhain. Menetykset olivat perheelle suuria ja suru ei voinut olla vaikuttamatta nuoreen Ainoon. Ainin isosiskot menehtyivät varhaisessa aikuisiässä. Ellida eli Liida kuoli keuhkotautiin 20-vuotiaana vuonna 1885 ja opettajana toiminut Ellen eli Elli hirttäytyi vuonna 1901. Niinpä Aino jäi yhdeksänlapsisen sisarussarjan tytöistä ainoana eloon. Sisarten traagisten kuolemien on täyty-nyt vaikuttaa syvästi Aino Sibeliukseen ja hänen per-soonaansa.

Perheen lapset olivat varsin lahjakkaita taiteellisesti. Vanhimma pojasta Kasperista tuli kääntäjä ja kirjallisuuskriitikko. Arvid opiskeli oikeustiedettä, mutta valitsi lopuksi kirjailijan uran. Erikistä, joka käytti nimeä Eero, sukeutui tunnettu taidemaalari ja Armaasta säveltäjä sekä kapellimestari.

Aino Järnefelt oli lahjakas pianonsoittaja ja muun perheen tavoin kiinnostunut kirjallisuudesta. Hän kävi Helsingin suomalaista tyttökoulua ja jatkoi opintojaan Kuopion tyttökoulussa, josta sai päästötodistuksen vuonna 1887. Aino sai ajalle tyyppillisen hyvän perheen tyttären kasvatuksen, johon kuului muun muassa taloudenhoitoa, esimerkiksi pohjoismaista ja venäläistä keittiötaitoa, sekä ompelua, pianonsoittoa ja kielten opiskelua. Perheessä pidettiin tärkeänä, että lapset oppivat sujuvasti ”suuren maailman kieliä”, kuten ranskaa. Vaikka perhe olikin voimakkaan fennomaaninen, vanhemmat ymmärsivät, että pelkällä suomella ei elämässä pärjännyt. Aino oli nuoresta asti hyvin kätevä käsistään ja kävi perheen asuessa Kuopiossa veistokoulua.

Sisarensa Ellin tavoin myös Aino olisi halunnut jatkaa koulunkäyntiä Helsingin suomalaisessa jatko-opistossa, mutta kuvernööri-isän edustuselämään tarvittiin koko perhettä, Elisabeth-äidin lisäksi tyttärien apua. Niinpä Aino sai haudata haaveensa lisäopinnoista. Kielitaitoinen Aino Järnefelt teki tuolloin suomennoksia muun muassa Guy de Maupassantin novelleista Pohjalaiseen ja Päivälehteen. Suhteillaan hän olisi saanut Päivälehestä konttoristin tai oikolukijan paikan, mutta jätti kuitenkin

tarttumatta tarjoukseen, koska epäili, ettei hänen isänsä olisi siihen suostunut.⁵ Vaasan ajoilta ovat säilyneet käsikirjoitukset Aion kertomuksista "Omeletti" ja "Kirsansitojan leski". Jo nuorena hänelle annettiin myös luottamustehtäviä. Aino valittiin Vaasan suomenkielisen Kansallisseuran johtokuntaan ja Musikaliska Föreningen i Wasa -seuran jäseneksi keväällä 1891.⁶

SALAKIHLAT JA HAPAROIVIA SUUKKOJA

Syksyllä 1890 Aion ja Jannen suhde kehittyi nopeasti ja he menivät salaa kihloihin 29. syyskuuta erään konsertin jälkeen, kun Janne rohkeni kosia Ainoa saattaessaan tämän kotiportille. Seurasi lyhyt kuhertelu kävelyretkineen ja varovaisine suudelmineen. Kun Aino palasi junalla Vaasaan, Janne oli tilannut hänen vaunuosastonsa täyteen kukkia.⁷ Sibelius itse lähti lokakuussa opintomatkalle Wieniin.

Alkoi kiihkeä kirjeenvaihto, jonka avulla tuore kihlapari tutustui toistensa sielunelämään kiihkeästi ja perinpohjaisesti. Jannen kirjeet tovereilleen olivat kovin erilaisia kuin kirjeet Ainolle. Ainolle osoitetut kirjeet olivat huolellista käsialaa ja niissä puhuttiin rakkautesta. Ystävälleen kirjailija Adolf Paulille hän sen sijaan kirjoitti huitaisemalla sanat paperille huolimattomasti, paheelliseen tyyliin. "Jos minua luonnehdittaisiin kirjeitteni nojalla, niin syntyisi aivan väärä kuva", Sibelius on myöhemmin sanonut. "Ne ovat aina viritetyt siihen sävyyn, joka parhaiten sopii vastaanottajalle."⁸

Ainon kirjeet puolestaan noudattavat tutkija Juhani Salokanteleen mukaan puheen rytmiä: "Hän huudah- telee, kyselee, kertoilee, panee joukkoon tokaisuja ja huomautuksia. On kuin teräskynän, musteen ja paperin kynnystä ei olisikaan, kuin kirjoituksen sijasta välittyisivät suoraan puhe, ilmeet, käden liikkeet, kosketuskin." Salo- kanteleen mukaan Ainon ilmaisussa näkyy aito puhumi- sen mielihyvä, joka kertoo sanallisen ilmaisun lahjasta.⁹

Janne lähetti kihlattunsa suureksi riemuksi ensim- mäisen kirjeensä Hangosta 18. lokakuuta 1890, jo ennen kuin matka oli kunnolla ehtinyt alkaa: "Sinun isäsi taisi huomata, että meidän välillämme on jotain, sillä hän oli minua kohtaan kovin jäykkä kun hyvästelimme. Luulet- ko että hänelle on mieleen että me rakastamme toisiam- me? Vaikka eihän se asia kuulu kellekkään muulle kuin Sinulle ja minulle."¹⁰ Hän jatkaa:

Ymmärrätkö sinä minun käsialaani? Kirjoitan no- peasti ja ruotsiksi, jottei tarvitse mieltä joka sanaa viittä minuuttia. Kirjoita kaikesta, mitä ajattelet ja tunnet, kaikesta! Kirjoitan tätä päivällispöydässä, poltan sikaria ja juon soodavettä. – – Hyvästi nyt, rakkaani, nuku, syö ja ole iloinen, rakasta ja luota omaan iäti uskolliseen Janneesi.¹¹

Aino suorastaan riemastui, kun sai sulhaseltaan kirjeen jo ennen kuin tämä oli ehtinyt pois Suomen kamaralta. Hän kirjoitti kolme päivää myöhemmin ilahtuneena mielitie- tylleen aloittaen sanoilla "Rakas kulta Janne":

Oli niin kovasti lysti, ettet voi aavistaa. Niin ja tiedätkö, että sitten vielä oli tuossa kirjeessä vähän cigarin hajua (koska sinä juuri silloin poltitkin) ja se muistutti niin sinua, se oli niin hyvä. Hyvä on sekin, että sinä olet ollut terve, minä olinkin niin kovasti levoton siitä sinun yskästäsi, vaikka en siitä sinulle puhunut, kun arvelin, että se ehkä vaikuttaisi pahasti, rupeisit ehkä enemmän kuvailemaan [kuvittelemaan]. Olkoon Jumalalle (meidän omalle) kiitos siitä ettei siitä suurempata tullut.¹²

Aino ei saanut perinteistä uskonnollista kasvatusta ja myös Jannen maailmankatsomus oli pikemminkin pan-teistinen kuin kristillinen. Heillä oli siis omanlaisensa jumalkäsitys, jonka he jakoivat.

Vielä tässä vaiheessa Aino rakasti puolisonsa sikarien hajua, koska sen avulla hän saattoi kuvitella sulhasensa vierelleen. Myöhemmin hän alkoi pelätä, että sikarit olivat vaarallisia hänen miehensä terveydelle, ja toivoi tämän lopettavan polttamisen. Mutta nuorena morsiamena hän oli vielä aivan hullaantunut kaikkiin sulhasensa piirteisiin ja saattoi vajota syviin haaveisiin tätä muistellessaan: "Ajatteles kun minä olen ihan hajamielinen; monesti sattui että ihmiset puhuttelivat minua ja minä en huomaa (ajattelin tietysti sinua) ja sitten oikein punastuin, kun huomasin ja täytyi kysyä uudestaan. Niin, minä olen oikein merkillinen."¹³

Aino eläytyi kiihkeästi sulhasensa matkoihin ja yritti mielikuvituksen siivin kuvitella, millaisissa tunnelmissa matkaa tehtiin. Jo varhain hän ymmärsi tulevan

puolisonsa olevan varsinainen kulinaristi, joka nautti suurella ilolla hyvästä ruoasta ja juomasta: ”Minä voin arvata, että te söitte siellä Hangossa aika lailla; kuule, sinä taidat tykätä ruuasta? Tykkää vaan se on hyvä. Minun kai täytyy opetella laittamaan oikeita raritétia [harvinaisuuksia] vai kuinka? Minä niin mielelläni laittaisin sinulle ruokaa. – Hm! Eikö hassua?”¹⁴

Nuori ja vielä varsin lapsekas Aino pohti kovasti, mitä hyvältä vaimolta vaaditaan, ja halusi kaikin tavoin tulla vaimoksi, joka pystyy tekemään miehensä onnelliseksi. Läheisyyden tunnetta lisäsi se, että Aino päätti kutsua sulhastaan Janneksi niin kuin tämän lähipiiri: ”Minusta on niin hauska kutsua sinua Janneksi, eikö olekin mukavampi kuin Jean: ja veljesikin sanoi aina Janne, niin se tuntuu tuttavalta.”¹⁵

Suomalaiskansallinen Janne sopikin paremmin fenomenanisen maailmankatsomuksen omaksuneen Ainon suuhun. Hän oli kuitenkin rakkauden takia jopa valmis joustamaan perheensä jyrkästä suomenkielisyyden ihannoinnista sulhasensa mieliksi. Jannen suomi ei näet ollut aivan täydellistä. Ainon sanoin:

Sillä jos sinä vaan tahdot niin ruvetaan vaan ruotsia puhumaan. Kyllä minä tiedän etteivät omaiseni siitä oikein tykkää, mutta voimmehan me heidän kuullen puhua suomea, sillä minä tahdon tehdä aivan sinun mieleesi mukaan; teen kaikki mitä tahdot. Ei minulle maailmassa ole mitään muuta kuin sinä, ja olen niin onnellinen jos jollain tavalla voin tehdä sinulle

Aino Sibeliuksessa ruumiillistuu suomalaisen taiteen kultakauden ja itsenäisyystaisteluiden henki, fennomania ja hengen sivistys ihmisen mittana. Aino oli ankkuri Jannensa elämässä, mutta hän ei suinkaan tuntenut uhraavansa itseään miehensä taiteelle vaan koki olevansa etuoikeutettu, kun sai olla osa tämän jumalaista musiikkia.

Ihmeellinen olento purkaa myyttiä itseään uhraavasta muusasta ja näyttää lukijalle Sibeliukset, joiden suhde oli maailmallisen myrskyisä sekoitus intohimoa ja yhteensulautumista. Jannen tehtävä oli turvata perheen toimeentulo ja Ainon työnä organisoida kaikki muu, tiukimpina aikoina elättääkin perhe puutarhallaan.

Kirja piirtää kuvan inhimillisestä ja usein ristiriitaisestakin naisesta, joka jaksoi kannatella perheensä läpi taloudellisten ja henkisten vaikeuksien. Toisinaan Ainolta saattoivat loppua usko ja toivo mutta rakkaus ei milloinkaan.

★
*Johnny
Kniga*

ISBN 978-951-0-32725-8

kl 99.1

Me!

9 789510 327258

#kirja
WWW.KIRJA.FI